

Toelichting bij de nieuwe samenvattingskaart 2018 Diagnostiek en behandeling van seksueel overdraagbare aandoeningen

Summary to the new multidisciplinary 2018 guideline for the management of sexually transmitted infections

Prof. dr. H.J.C. de Vries¹, dr. A.P. van Dam², *namens de werkgroep Seksueel Overdraagbare Aandoeningen**

In deze uitgave vindt u de samenvattingskaart die behoort bij de nieuwste en geheel herziene versie van de multidisciplinaire richtlijn (MDR) Seksueel Overdraagbare Aandoeningen (SOA).¹ De papieren versie van de samenvattingskaart verschijnt hiermee voor de laatste keer. Met de voordelen die digitalisering biedt hebben we gemeend om de essentie van de richtlijn in het vervolg via een mobiele app te ontsluiten. De MDR SOA APP kunt u downloaden via de Appstore (voor de iPhone en iPad) of via Google Playstore (voor Androidbestuurde mobiele apparaten). Wij realiseren ons dat de papieren samenvattingskaart door een aantal gebruikers zal worden gemist, maar zijn er van overtuigd dat de MDR SOA APP in het gebruik minstens even veel gemak en gebruiksvriendelijkheid zal bieden. Een bijkomend voordeel van de MDR SOA APP is dat updates en verbeteringen veel gemakkelijker zijn door te voeren dan in een papieren versie die slechts eens in de paar jaar verschijnt. We staan open voor suggesties, opmerkingen en verbetering voor de volgende versie van de MDR SOA APP.

De richtlijn waarop de samenvattingskaart is gebaseerd is tot stand gekomen op initiatief van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie (NVDV) en de Nederlandse Vereniging voor Medische Microbiologie (NVMM), met financiële steun van de Stichting Kwaliteitsgelden Medisch Specialisten (SKMS), en de inbreng van 9 overige medische

beroepsverenigingen wiens leden in hun dagelijkse praktijk regelmatig geconfronteerd worden met SOA; dit zijn het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG), de Werkgroep Artsen Seksuele gezondheid en SOA (WASS), de Nederlandse Vereniging van HIV Behandelaren (NVHB), de Nederlandse Internisten Vereniging (NIV), het Nederlands Oogheelkundig Gezelschap (NOG), de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK), de Nederlandse Vereniging voor Neurologie (NVN), de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (NVOG) en de Nederlandse Vereniging voor Urologie (NVU). Daarnaast hadden de volgende instanties zitting in de werkgroep die zich over deze richtlijn heeft gebogen: de HIV Vereniging, het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), SOA Aids Nederland, Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland (V&VN), en de Nederlandse Vereniging Infectieziektebestrijding (NVIB). In aanvulling op de vorige versie van 2012 zijn de volgende hoofdstukken toegevoegd: scabiës, *Mycoplasma genitalium*, het SOA-consult, en een hoofdstuk gericht op SOA bij mannen die seks hebben met mannen (MSM) en hoogrisicogroepen waarin de volgende onderwerpen aan bod komen: biomedische interventies ter voorkoming van hiv-transmissie zoals pre-expositieprofylaxe (PreP) en post-expositieprofylaxe (PEP), hepatitis C, en HPV-gerelateerde anusanker. De richtlijn is opgebouwd uit 3 delen: deel A. SOA-gerela-

¹dermatoloog, afdeling Dermatologie, Academisch Medisch Centrum Amsterdam & SOA-polikliniek, afdeling Infectieziekten, GGD Amsterdam & Amsterdam Infection & Immunity Institute (AI&II), Academisch Medisch Centrum, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam, ²arts-microbioloog, afdeling Infectieziekten, GGD Amsterdam & Amsterdam Infection & Immunity Institute (AI&II), Academisch Medisch Centrum, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam, en OLVG, afdeling Medische Microbiologie, Amsterdam.

Correspondentie graag richten aan: prof. dr. H.J.C. de Vries, dermatoloog-venereoloog, Academisch Medisch Centrum, afdeling Dermatologie, Postbus 22660, 1100 DD Amsterdam tel.: 020 566 25 82, e-mailadres: h.j.devries@amc.uva.nl.

Belangenconflict: geen gemeld. Financiële ondersteuning: Stichting Kwaliteitsgelden Medisch Specialisten (SKMS).

Trefwoorden: richtlijn, soa.

Keywords: guideline, STIs.

teerde syndromen, deel B. speciale verwekkers en aandoeningen, en deel C. procedures. In deel A worden syndromen met bijbehorende klachten besproken: urethritis, fluor en vaginitis, epididymitis, 'pelvic inflammatory disease', balanoposthitis, proctitis, genitale ulcera en inguinale lymfadenitis. In deel B worden de in Nederland meest voorkomende verwekkers van SOA behandeld: *Chlamydia trachomatis*-infectie inclusief lymfogranuloma venereum, gonorroe, syfilis, herpes genitalis, HPV-infecties en anogenitale wratten en scabiës. Deze hoofdstukken kennen een vaste opbouw: beschrijving van de ziekte, diagnostiek, besmetting, desinfectie, epidemiologie, behandeling, primaire preventie en verdere maatregelen naar aanleiding van een geval. Als addendum is er een hoofdstuk gewijd aan *Mycoplasma genitalium*.

In deel C komen vier procedurele hoofdstukken aan bod: het SOA-consult, SOA bij MSM en hoogrisicogroepen, SOA-screening bij (een vermoeden van) seksueel misbruik bij kinderen en partnerwaarschuwing.

De richtlijn pretendeert niet compleet te zijn, maar geeft een overzicht van de in Nederland meest voorkomende SOA en de consensus handelwijze. Op diverse plaatsen is aan de hand van tevoren opgestelde uitgangsvragen, en in een

beperkt aantal gevallen ook met behulp van specifiek hierop gericht literatuuronderzoek, getracht de medicus practicus houvast te geven in zaken die controversieel of onduidelijk zijn. Wij hopen dat de samenvattingskaart, MDR SOA APP, en de richtlijn net als voorgaande versies nuttige handvatten zullen zijn voor zorgverleners die te maken hebben met de diagnostiek en behandeling van SOA.

REFERENTIE

1. De Vries HJ, van Dam AP, Bax CJ, et al. Seksueel Overdraagbare Aandoeningen Multidisciplinaire Richtlijn Update 2018. Te raadplegen via: <https://www.soaids.nl/nl/professionals/beroepsgroep/arts/professioneel-handelen/de-specialist>

* LEDEN WERKGROEP:

H.J.C. de Vries, A.P. van Dam, C.J. Bax, J.E.A.M. van Bergen, Y.Y. Chung, N.H. ten Dam-van Loon, J.J.E. van Everdingen, K. Geelen, H. Götz, E. Hoornborg, A.G.W. van Hulzen, S.H. Kardaun, E. Lanjouw, E. van Leeuwen, B. Meijer, J. Moorlag, T. Oomen, P. Portegies, K.D. Quint, B.J.A. Rijnders, G.I.J.G. Rours, A.A.J. van der Sande, M.A.B. van der Sande, H.J. Scherpbier, M. Schim van der Loeff, V. Sigurdsson, R. Soetekouw, J. van Steenbergen, A.H. Teeuw, H.T. Tjhie, C. E. Vergunst, L. Verlee.